

ARTHUR CONAN DOYLE

Câinele din Baskerville

O nouă aventură a lui Sherlock Holmes

Traducere de DIANA MARIA LAIBĂR

CORINT
EDUCAȚIONAL

Redactare: Amalia Segărceanu
Tehnoredactare computerizată:
Mihaela Ciufu

Ilustrația copertei: Radu Oltean
Designul copertei: Andreea Apostol

Ilustrații: Cătălin Cojocaru

Arthur Conan Doyle
THE HOUND OF THE BASKERVILLES

Toate drepturile asupra acestei ediții
sunt rezervate Editurii CORINT EDUCAȚIONAL,
parte componentă a GRUPULUI EDITORIAL CORINT.

ISBN: 978-606-8668-14-7

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DOYLE, ARTHUR CONAN
Câinele din Baskerville/ Arthur Conan Doyle;
trad: Diana Maria Laibăr - București:
Corint Educațional, 2014
ISBN 978-606-8668-14-7

I. Laibăr, Diana Maria (trad.)

821.111-31=135.1

Capitolul 1

DOMNUL SHERLOCK HOLMES

Domnul Sherlock Holmes, care avea obiceiul de a întârzia mult dimineața din cauză că de multe ori nu dormea toată noaptea, își lua acum micul dejun. Eu stăteam lângă șemineu și cercetam bastonul pe care musafirul nostru îl uitase acolo în seara precedentă. Era o piesă frumoasă, din lemn rezistent, cu capătul bombat, în genul celor purtate de avocați. Chiar sub mâner se afla o bandă groasă de argint, cam de doi centimetri și jumătate. Pe ea era gravat: „Lui James Mortimer, de la prietenii lui de la S.C.C.”, iar mai jos era scrisă data: 1884. Era exact genul de baston pe care îl purtau vechii medici de familie — solid, exprimând demnitate și stabilitate.

— Ei, Watson, ce părere ai despre asta?

Holmes stătea cu spatele la mine, iar eu nu îi dădusem de înțeles cu ce mă ocupam.

— De unde ai știut ce făceam? Încep să cred că ai ochi la spate.

— Ei, cel puțin am un ceainic de argint bine lustruit în față, spuse el. Dar spune-mi, Watson, ce crezi despre bastonul musafirului nostru. Din moment ce nu am avut norocul să ne întâlnim cu el și nu avem idee de scopul vizitei lui, acest suvenir întâmplător devine foarte important. Vreau să îmi spui ce poți deduce despre proprietarul lui, examinând acest baston.

— Cred, spusei eu, încercând pe cât posibil să imit metodele tovarășului meu, că doctorul Mortimer este un specialist de succes, foarte stimat, din moment ce aceia care îl cunosc i-au dăruit acest semn al aprecierii lor.

— Bine, spuse Holmes, excelent!

— Cred, de asemenea, că este foarte probabil să fie un medic de țară care își face majoritatea vizitelor pe jos.

— Cum așa?

— Pentru că acest baston, deși la început a fost unul foarte frumos, acum este atât de tocit, încât cu greu îmi pot imagina un medic de la oraș purtându-l. Capătul metalic de jos este atât de uzat, încât este evident că a mers foarte mult cu el.

— Perfect logic! zise Holmes.

— Și apoi mai e și chestia cu „prieteni de la S.C.C.”. Cred că este vorba de o asociație locală de vânătoare, pentru membrii căreia a prestat anumite servicii medicale, iar ei l-au răsplătit în acest fel.

— Serios, Watson, te întreci pe tine însuși! zise Holmes, reze-mându-se de speteaza scaunului și aprinzându-și o țigară. Trebuie să recunosc că, de câte ori m-ai lăudat pe mine pentru meritele mele, te-ai subapreciat pe tine însuși. Nu produci chiar tu lumina, dar ești un bun conductor al ei. Unii oameni, fără a fi geniali, au remarcabila putere de a stimula genialitatea. Îți mărturisesc, dragă prietene, că îți sunt foarte îndatorat.

Niciodată nu îmi mai vorbise astfel și trebuie să recunosc că vorbele sale îmi făceau o reală plăcere, pentru că uneori suferisem din cauza indiferenței manifestate de el față de admirația mea și de încercările de a face cunoscute metodele sale. Eram, de asemenea, mândru că îi stăpâneam suficient de bine sistemul ca să îl pot aplica într-un mod pe care el îl aproba. Atunci mi-a luat bastonul din mână și l-a cercetat câteva minute cu ochiul liber. Apoi, cu o expresie de interes, a lăsat jos țigara și, ducându-se cu bastonul la fereastră, l-a privit din nou cu o lentilă convexă.

— Interesant, deși elementar, spuse el în timp ce se întorcea la locul lui preferat. Există, cu siguranță, vreo două indicații pe acest baston, care ne oferă o bază pentru mai multe deducții.

— Mi-a scăpat ceva? l-am întrebat, cu o ușoară emfază. Sper că nu am trecut cu vederea nimic important.

— Mă tem, dragul meu Watson, că multe dintre concluziile tale au fost eronate. Când am zis că mă stimulezi, sincer... am vrut să spun că, observând greșelile tale, am fost condus către adevăr. Nu te-ai înșelat chiar în toate privințele. Omul este, cu siguranță, un medic de țară. Și merge mult pe jos.

— Atunci am avut dreptate.

— În această privință.

— Și atât.

— Nu, nu, dragul meu Watson, nu numai în această privință. Vreau doar să spun că este mult mai firesc ca un cadou pentru un medic să vină din partea unui spital decât a unei asociații de vânătore și că inițialele „C.C.” sugerează cuvintele „Crucea Caritabilă”.

— S-ar putea să ai dreptate.

— Așa ar fi foarte probabil. Și dacă luăm acest fapt ca ipoteză de lucru, avem o bază pe care să construim deducțiile noastre despre musafirul necunoscut.

— Atunci, presupunând că inițialele „S.C.C.” înseamnă Spitalul Crucea Caritabilă, ce mai putem deduce de aici?

— Nu-ți vine nicio idee? Doar îmi cunoști metodele! Aplică-le!

— Nu mă pot gândi decât la concluzia evidentă că omul acesta a practicat medicina în oraș, înainte de a merge la țară.

— Cred că ne putem aventura și mai departe de aici. Privește lucrurile astfel. Cu ce ocazie ar fi cel mai probabil să capete cineva un asemenea dar? Când s-ar reuni prietenii pentru a-i aduce un semn al recunoștinței lor? Evident că în momentul în care doctorul Mortimer a părăsit spitalul ca să practice pe cont propriu. Știm că a primit un cadou. Credem că a plecat de la oraș ca să lucreze la țară. Ar fi astfel exagerat să credem că a primit cadoul cu ocazia acestei schimbări?

— Pare foarte probabil.

— Acum, să observăm că nu făcea parte din personalul spitalului, pentru că numai cineva foarte bine poziționat în practica londoneză ar putea ocupa o asemenea funcție, iar o astfel de persoană

nu s-ar muta la țară. Atunci, ce era? Dacă lucra în spital și totuși nu făcea parte din personal, ar fi putut fi doar un medic de familie, un proaspăt absolvent. Și a plecat acum cinci ani — data este pe baston. Așa că medicul tău cel vârstnic și serios s-a evaporat, dragul meu Watson, și a apărut un tânăr sub treizeci de ani, prietenos, fără ambiții, uituc, și care are un câine de companie, pe care l-aș descrie ca fiind mai mare decât un terrier și mai mic decât un mastif.

Eu râdeam neîncrezător, în timp ce Sherlock Holmes se lăsă pe spătarul scaunului, trimițând rotocoale de fum spre tavan.

— Cât despre ultima parte, am spus eu, nu am cum să te verific, dar, cel puțin, nu este foarte greu să afli ceva despre viața și cariera cuiva. Am scos din micul meu raft cu lucrări medicale Registrul Medicilor și i-am găsit numele. Erau mai mulți cu numele Mortimer, dar numai unul singur putea fi musafirul nostru.

I-am citit fișa cu glas tare:

— Mortimer, James, a absolvit în 1882, la Devon, Dartmoor. Medic de familie la Spitalul Crucea Caritabilă între 1882 și 1884. Câștigător al Premiului Jackson pentru patologie comparată, cu un eseu intitulat „Poate fi boala oprită?”. Membru corespondent al Societății Patologice Suedeze. Autor al articolelor „Monștri ai atavismului” (*Lancet*, 1882), „Oare progresăm?” (*Jurnalul de patologie*, martie 1883). Responsabil cu igiena pentru zonele Grimpen, Thorsley și High Barrow.

— Nu se spune nimic despre vreo asociație de vânătoare, Watson, zise Holmes cu un zâmbet malițios, dar este medic de țară, după cum foarte bine ai observat. Cred că am avut dreptate cu presupunerile mele. Cât despre trăsăturile lui, dacă îmi amintesc bine, am spus „prietenos, fără ambiții și uituc”. Experiența mea de viață îmi spune că numai un om prietenos primește asemenea daruri, numai un om fără ambiție abandonează o carieră în Londra ca să se mute la țară și numai un om uituc își uită bastonul, nu și o carte de vizită, după ce a așteptat o oră undeva.

— Și cu câinele cum rămâne?

— Câinele are obiceiul să poarte bastonul stăpânului. Fiind un baston greu, câinele l-a ținut de mijloc, iar urmele colților lui se văd

foarte bine. Falca lui, așa cum apare ea în spațiul dintre aceste semne, este, în opinia mea, prea lată pentru un terrier și prea îngustă pentru un mastif. Ar putea fi — da, chiar este un cocker spaniel.

În timp ce vorbea se ridicase și se plimba prin cameră. Acum se oprise în fața ferestrei. Era atât de convins de ce spunea, că m-am uitat în sus cu surprindere.

— Dragul meu, cum poți să fii atât de sigur de asta?

— Din simplul motiv că îl văd pe câine la intrare, iar acum stăpânul lui sună. Nu pleca, Watson, te rog. E un confrate de-al tău de profesie și prezența ta mi-ar putea fi de ajutor. Acum este acel moment dramatic al sorții, Watson, când auzi pe scară niște pași care vor intra în viața ta și nu știi dacă să te aștepți la ceva bun sau rău. Oare ce vrea doctorul Mortimer, omul de știință, să-l întrebe pe Sherlock Holmes, specialistul în crime? Intră!

Înfățișarea musafirului nostru a fost o surpriză pentru mine, din moment ce mă așteptam la un banal medic de țară. Era un bărbat foarte înalt și slab, cu un nas lung ca un cioc, care țâșnea dintre doi ochi verzi, apropiați, care străluceau din spatele unor ochelari cu rame aurite. Era îmbrăcat mai degrabă neglijent, pentru că haina și pantalonii îi erau uzate. Deși era încă tânăr, avea deja spatele încovoiat și mergea azvârlindu-și capul înainte, cu un aer de bunăvoință obraznică. Când intră, ochii îi căzură pe bastonul din mâna lui Holmes și se repezi spre el cu o exclamație de bucurie.

— Mă bucur atât de mult, spuse el. Nu mai eram sigur unde l-am lăsat. N-aș vrea să-l pierd pentru nimic în lume.

— Înțeleg, spuse Holmes, este un cadou.

— Da, domnule.

— De la Spitalul Crucea Caritabilă?

— De la vreo doi prieteni de acolo, cu ocazia căsătoriei.

— Doamne, Doamne, asta nu e bine, zise Holmes, scuturând din cap.

Domnul Mortimer clipi foarte uimit în spatele ochelarilor.

— De ce este atât de rău?

— A, doar că ați demontat deducțiile noastre. Cu ocazia căsătoriei, ați spus?

— Da, domnule. M-am căsătorit și atunci am părăsit spitalul și, odată cu el, și speranța unei cariere pe cont propriu. Trebuia să îmi fac un cămin al meu.

— Ei, haide că nu ne-am înșelat chiar atât de mult, spuse Holmes. Iar acum, doctore James Mortimer...

— Spuneți-mi „domnule”, doar „domnule”...

— Sunteți un om foarte precis, desigur.

— Doar băjbâi prin oceanul necuprins al științei, domnule Holmes. Sper că acum mă adresez domnului Sherlock Holmes, nu...

— Nu, acesta este prietenul meu, doctorul Watson.

— Încântat de cunoștință, domnule. V-am auzit numele amintit în legătură cu cel al prietenului dumneavoastră. Mă interesați foarte mult, domnule Holmes. Nu m-aș fi așteptat la un asemenea craniu dolicocefalic sau la niște orbite atât de pronunțate. Aveți ceva împotriva dacă vă ating fisura parietală? O copie a craniului dumneavoastră, domnule, până când originalul ar fi disponibil, ar face cinste oricărui muzeu de antropologie. Nu vreau să vă jignesc, dar trebuie să vă mărturisesc că tânjesc după un craniu ca al dumneavoastră.

Sherlock Holmes îi făcu semn straniului nostru musafir să ia loc pe un scaun.

— Sunteți un entuziast în domeniul dumneavoastră de gândire și la fel sunt și eu, spuse el. Observ, după arătătoarele dumneavoastră, că vă răsuciți singur țigările. Nu vă sfiți să aprindeți una.

Omul scoase hârtie și tutun și le combină cu o dexteritate neobișnuită. Avea degete lungi și agile ca antenele unei insecte.

Holmes tăcea, dar privirea lui îmi arăta cât de mult îl interesa ciudatul lui interlocutor.

— Presupun, domnule, spuse el în cele din urmă, că nu mi-ați făcut onoarea de a mă vizita și ieri și azi doar ca să-mi admirați craniul.

— Nu, domnule, nu, deși mă bucur foarte mult că am putut să fac și acest lucru. Am venit la dumneavoastră, domnule Holmes, pentru că eu nu sunt o persoană practică, iar acum mă confrunt cu o problemă foarte gravă și neobișnuită. Recunoscând, astfel, că sunteți cel de-al doilea mare expert al Europei ...

— Chiar așa? Pot să vă întreb cine are onoarea de a fi primul? întrebă Holmes cu asprime în glas.

— Ca om cu o pregătire științifică riguroasă este apreciată mai mult opera domnului Bertillon.

— Atunci nu ar fi mai bine să îl consultați pe dânsul?

— Am spus, domnule, „ca om cu o riguroasă pregătire științifică”. Dar ca om care poate rezolva chestiuni practice, dumneavoastră sunteți de neîntrecut. Sper că nu cumva...

— Doar puțin, spuse Holmes. Cred, domnule Mortimer, că ar fi mult mai bine să îmi spuneți, fără ocolișuri, care este problema pentru care aveți nevoie de ajutorul meu.

Capitolul II

BLESTEMUL DE LA BASKERVILLE

— Am în buzunar un manuscris, spuse domnul James Mortimer.

— L-am observat de când ați intrat în cameră, zise Holmes.

— Este un manuscris vechi.

— De la începutul secolului al optsprezecelea, dacă nu cumva este un fals.

— Cum puteți spune asta, domnule?

— Tot timpul cât ați vorbit, eu am putut vedea o bucățică din el. Numai un nepriceput nu ar putea să dateze acest document cu o marjă de eroare de cel mult zece ani. Poate că ați citit mica mea monografie asupra acestui subiect. Consider că este de pe la 1730.

— Data exactă este 1742. Domnul Mortimer scoase documentul din buzunarul de la piept. Acest document de familie mi-a fost încredințat spre păstrare de către Sir Charles Baskerville, a cărui moarte tragică și neașteptată, acum trei luni, a provocat atâta agitație în Devonshire. Pot spune că i-am fost atât prieten, cât și medic personal. Era un om hotărât, domnule, isteț, practic și la fel de lipsit de imaginație ca și mine. Totuși, el lua foarte în serios acest document și era pregătit sufletește pentru sfârșitul de care a avut parte în cele din urmă.

Holmes întinse mâna după manuscris și îl desfășură pe genunchi.

— Te rog să observi, Watson, folosirea alternativă a lui „s” lung și a lui „s” scurt. A fost unul dintre indiciile care mi-au permis să îl datez.

M-am uitat peste umărul lui la hârtia îngălbenită și la scrisul decolorat. La început scria: „Conacul Baskerville”, iar mai jos, cu cifre alungite, „1742”.

— Pare să fie o declarație.

— Da, este povestirea unei anumite legende care circulă în familia Baskerville.

— Dar am înțeles că doriți să mă consultați într-o problemă mai nouă și de odin practic.

— De mare actualitate. O problemă practică și foarte presantă, care trebuie lămurită în următoarele douăzeci și patru de ore. Acest scurt manuscris este strâns legat de respectiva problemă. Cu permisiunea dumneavoastră, vi-l voi citi.

Holmes se lăsă pe spate în scaun, își uni arătătoarele și închise ochii, cu un aer resemnat. Doctorul Mortimer întoarse manuscrisul spre lumină și citi, cu voce târăgănată, această povestire:

„Multe s-au spus despre originile câinelui de la Baskerville, dar cum eu mă trag, în linie directă, din Hugo Baskerville și am auzit povestea de la tatăl meu, care și el a auzit-o de la al său, am așternut-o pe hârtie cu convingerea că lucrurile s-au întâmplat chiar în acest fel. Și aș vrea să știți, fiii mei, că aceeași dreptate care îi pedepsește pe cei păcătoși poate la fel de bine să îi și ierte și că niciun blestem nu este atât de greu încât să nu poată fi înlăturat prin rugăciune și căință. Învățați deci, din această poveste, să nu vă temeți de umbrele trecutului, ci mai degrabă să fiți circumspecți în legătură cu viitorul, pentru ca acele pasiuni întunecate, din cauza cărora familia noastră a suferit atât de crunt, să nu se dezlănțuie din nou în acțiunile noastre.

Aflați, deci, că în timpul Marii Revolte (a cărei istorie a înfățișat-o lordul Clarendon și a cărei lectură v-o recomand) acest conac Baskerville era al lui Hugo, despre care se spunea că era un om păcătos, plin de vicii și lipsit de credință. Toate acestea vecinii lui

le-ar fi putut ierta, pentru că nu prea se propășiseră mulți sfinți pe aceste meleaguri, dar existau în el o violență și un umor crud care făcuseră ca numele lui să fie cunoscut în tot vestul. S-a întâmplat ca acest Hugo să o iubească (dacă o pasiune atât de întunecată poate primi un asemenea nume) pe fiica unui om care avea pământuri lângă moșia Baskerville. Dar tânăra fată, fiind discretă și cu o reputație nepătată, îl ocolea mereu, pentru că se temea de numele lui blestemat. Așa că într-o zi, acest Hugo, cu vreo cinci sau șase tovarăși de-ai lui, leneși și vicleni, s-au dus la fermă și au furat-o pe fată, pentru că știau că tatăl și frații ei lipseau de acasă. Au adus-o la conac și au închis-o într-o cameră la etaj, în timp ce Hugo și tovarășii lui au rămas jos să chefuiască, așa cum le era obiceiul. Acum, biata fată, care era sus, era cât pe ce să-și piardă mințile din cauza urltelor și sudălmilor îngrozitoare pe care le auzea venind de jos, pentru că se spune că atunci când era beat, Hugo Baskerville rostea cuvinte care puteau ucide. În cele din urmă, cuprinsă de panică, ea a făcut un lucru care ar fi putut speria și un bărbat curajos. A coborât pe iedera care acoperea (și încă mai acoperă peretele de sud) și, luând-o pe câmpie, s-a dus acasă, căci între conac și ferma tatălui ei erau doar trei leghe.

S-a întâmplat ca puțin mai târziu, Hugo să își lase prietenii ca să îi ducă mâncare și băutură — și cine știe ce alte lucruri blestimate — prizonierei lui, dar a găsit colivia goală, căci pasărea zburase. Atunci, cum era de așteptat, și-a ieșit din fire de parcă era posedat, pentru că s-a repezit în jos pe scări, s-a năpustit în sala banchetului, a început să răstoarne tot de pe masă și să strige în fața tuturor că își va da, chiar în acea noapte, sufletul și trupul în mâinile Diavolului, dacă nu se va răzbuna și nu-și va recăpăta prada. În timp ce toți ceilalți rămăseseră încremeniți în fața furiei lui, unul mai viclean sau mai beat decât ceilalți, a strigat că ar trebui să pună câinii pe ea. Atunci Hugo a ieșit din casă, strigându-le servitorilor să-i înșeuze iapa și să dea drumul la haită și, dându-le câinilor o batistă a fetei, au luat-o la fugă urlând peste câmpie.

Acum, ceilalți au rămas o vreme mirați, neînțelegând toate acele pregătiri făcute în grabă. Dar apoi simțurile li s-au trezit și și-au dat seama ce urma să se întâmple pe câmpia mlăștinoasă. S-au dezmeticit